

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-63/2024. számú ügyben,
rendőrségi panaszeljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-715/2021.)

Érintett szerv: Szegedi Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

... (sz. alatti lakos) panaszos nevében, törvényes képviselője, ... (sz. alatti lakos) beadványában sérelmezte, hogy a panaszost „rendőrök jelenlétében kikérdezték” az iskolában az ő tudta nélkül. A törvényes képviselő kiemelte, hogy később az érintett körzeti megbízott – miután telefonon számonkérte őt a történetekről – azt közölte, azért ment az iskolába, hogy megfélemlítse a panaszost.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdésének f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztos a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszásságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény [a továbbiakban: Egyezmény];
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat];
- Az általános és középiskolák rendjének fenntartásában történő közreműködés rendőrségi végrehajtásáról szóló 23/2012. (XII. 21.) ORFK utasítás;
- A körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás;
- A gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás;
- Az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 2013. május 29-én elfogadott, a gyermek mindenek felett álló érdekét biztosító jogról szóló 14. számú általános kommentárja.

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. A körzeti megbízott, B. L. r. zls. 2021. szeptember 10-én a 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás szerinti feladatainak végrehajtása érdekében egyeztetésen vett részt az érintett iskolában a megtartandó bűnmegelőzési előadások tárgyában, amikor az igazgató egy aktuális ügyben is kérte a körzeti megbízott segítségét.

Az igazgató arról számolt be, hogy a panaszos minősíthetetlen stílusban beszélt egy anyukához, aki rászólt, hogy ne használja a nem az ő életkorához és testi adottságaihoz készített játékokat a helyi játszótéren, mivel az az érintett eszközök megrongálásához vezethet. Az igazgató hozzátette, hogy a panaszos magatartásával évek óta komoly gondok vannak, „tanáraival tiszteletlen, társait nem hagyta tanulni, rossz irányba befolyásolta őket”, és e téren a törvényes képviselővel való kommunikáció sem hoz pozitív eredményt („folyamatosan elutasító volt, mindenben a gyermekének adott igazat, semmilyen együttműködésre nem volt hajlandó”). Annak reményében, hogy a rendőri jelenlét jobb belátásra bírhatja a panaszoszt, az igazgató kérte a körzeti megbízottat, hogy legyen jelen a panaszoszal (és néhány iskolatársával) való elbeszélgetésen. Figyelemmel az iskolával való együttműködésre, a körzeti megbízott úgy döntött, hogy jelen lesz a tanulókkal való elbeszélgetésen.

A körzeti megbízott a játszótéren történtek körülményeinek tisztázása érdekében az elbeszélgetés során felvilágosítást kért az érintettektől, így a panaszosztól is, majd – mivel egyébként szabálysértés vagy bűncselekmény nem merült fel – felhívta a tanulók figyelmét a megfelelő viselkedési normák betartásának fontosságára. Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy pontosan hogyan zajlott az elbeszélgetés, és annak során a körzeti megbízott pontosan mit és milyen módon közölt a panaszoszal.

A fentieket követően a körzeti megbízott tartott egy rövid előadást az iskola tanulóinak az alapvető emberi normák és szabályok betartásának fontosságáról, illetve azok megsértésének lehetséges következményeiről.

2. A rendelkezésre álló információk szerint a törvényes képviselő pár nappal később felhívta a körzeti megbízottat, hogy érdeklődjön a történetektől. A körzeti megbízott – eleget téve az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerinti felvilágosítás adási kötelezettségének – személyesen felkereste a törvényes képviselőt és tájékoztatta az iskolában történetekről (ld. előző pont). Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy pontosan mit közölt a körzeti megbízott a törvényes képviselővel.

A vizsgálat megállapításai

Amennyiben a rendőrségi adatszolgáltatás megfelel a valóságnak, azaz a körzeti megbízott nem a panaszos konkrét ügye miatt jelent meg az iskolában, és az elbeszélgetésen való jelenlét célja nem terjedt túl a körülmények tisztázásán, valamint a segítségnyújtási és felvilágosítás adási kötelezettség teljesítésén, a körzeti megbízott intézkedése – nem értékelve az iskola eljárását – önmagában visszásságot nem okozott.

A rendelkezésre álló információk alapján azonban nem tisztázható kétséget kizáróan, hogy pontosan milyen körülmények között zajlott a panaszoszal való elbeszélgetés, így a fegyelmező, megfélemlítő célú rendőri fellépésre vonatkozó sérelem tárgyában nem állt módomban állást foglalni.

Fontos azonban felhívnom a figyelmet a következőkre. Tényleges rendőri beavatkozásra egy iskolában annak tanulóival szemben akkor kerülhet sor, ha felmerül intézkedési kötelezettséget keletkeztető olyan jogellenes körülmény, amelynek kezelése nem az iskola felelősségi körébe tartozik; és egyébként az intézkedéssel elérni kívánt cél – a gyermek

mindenek felett álló érdekével összhangban értelmezve – más, kevésbé korlátozó módon nem érhető el. Mindemellett a tényleges rendőri beavatkozás még igazolható cél esetén sem lépheti túl a célhoz és a gyermek mindenek felett álló érdekéhez viszonyított feltétlenül szükséges mértéket. Hangsúlyozandó, hogy egy rendőr nem válhat az iskola fenyegető eszközévé, és nem vehet részt a tanulók puszta iskolai fegyelmezésében sem.

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszasság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos